

... kapitán Flint a John našli přebytečný podlahový dílec a plechovou krabici s rybářským náčiním a všelijakým náradím, ve které bylo i **kladivo**...

TV, kapitola 7. Kapitán Flint coby lodní tesař. (překlad Zora Wolfová)

Snad se mnou budete souhlasit, že kladivo je asi ten nejzákladnější nástroj bez něž se neobejde nejen žádná dílna, ale ani domácnost. Bohužel, patří také k nástrojům nejzanedbávanějším. Možná se to nezdá, ale neudržované kladivo je nástroj záludný a může přispět ke zranění nebo způsobit menší nebo i větší škody. Abychom tomu předešli, probereme si jaké kladivo si vybrat a jak se o něj starat.

Kladiv existuje mnoho druhů a velikostí. Nejběžnější je kladivo zámečnické. Vyrábí se v řadě velikostí od 100 g až po 2000g. Na práce v bytě se bude hodit nejspíš to nejlehčí (100 g) a na větší hřebíky a těžší práce 400 – 500 g. Hmotnost je většinou vyražena na hlavě kladiva. Pokud tam není nebo je nečitelná, zvážíme si hlavu kladiva na kuchyňských váhách. Jde o orientační měření, nějaké ty gramy plus nebo minus nehrají roli.

Při úklidu púd či sklepů často objevíme kladiva v různém stupni poškození. Nejčastějšími problémy jsou koroze a zlomená násada.

S korozí si poradíme drátěným kartáčem. Prasklou či odlomenou násadu nikdy neopravujeme (viděl jsem pokusy s omotáním násady lepicí páskou), není to účelné ani bezpečné.

Dostat z hlavy kladiva zalomený zbytek staré násady je někdy poměrně obtížné. Nejsnáze se to povede odvrtáním. Obvykle stačí dvě díry a pak už jde odlomená či prasklá násada celkem snadno vyrazit.

Nepříjemné poškození hlavy jsou otřepy, obvykle na plošce kladiva. Na obrázku je vidíte na zednickém kladivu, ovšem mohou se objevit i na jiných kladivech, i na těch zámečnických, o nichž je v našem článku řeč.

Otřepy (slangově „groty“) se postupně se zatáčejí až může dojít k odlomení a odlétnutí otřepu. Jak známe z Murphyho zákonů, vše se děje tak, aby vznikla co největší škoda. V tomto případě může dojít k poranění odletujícím kouskem oceli, samozřejmě, v nejhorším případě k poranění oka.

Otřepy je žádoucí průběžně odstraňovat. Nejlépe to jde úhlovou bruskou (pokud máte). Jde to i ostrým pilníkem, ale dá to o dost víc práce.

Připravíme si násadu novou (dají se běžně koupit v železářstvích či hobby marketech). Délka násady má odpovídat hmotnosti hlavy – viz tabulka.

Hmotnost [g]	Délka násady [mm]
100	255
200	290
300	300
400	310
500	315
800	345
1000	350
1500	380
2000	400

Tabulka není dogma – nenajdeme-li požadovanou délku, je lépe volit spíše delší než kratší¹. Zkracovat násadu třeba o 5 mm nemá smysl. Pokud je to možné, dáme si trochu práce s výběrem. Sledujeme směr let ve dřevě. Měla by být rovnoběžná a probíhat po celé délce násady – nikoli z ní vybíhat.

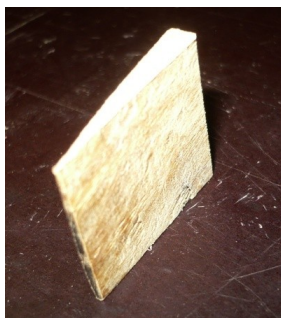
Konec násady upravíme pilníkem tak, aby co nejpřesněji zapadl do otvoru v hlavě. Dá to trochu práce a zkoušení, ovšem čím budeme pracovat pečlivěji, o to lépe bude hlava kladiva na násadě držet. To samozřejmě k spolehlivému upevnění nestačí. Konec násady diagonálně nařizneme

Zářez by měl jít zhruba do vzdálenosti 2/3 výšky hlavy. Jinak je nebezpečí, že vám násada při zarážení klínu po délce praskne. Klínek použijeme nejlépe z tvrdého dřeva.

1 Pro úspěšnou práci je třeba kladivo držet na konci násady, tedy tam, kde je na prvním obrázku nátěr modrou barvou.

Dají se občas koupit, ale pokud najdete odřezek tvrdého dřeva, snadno si jej vyrobíte vlastnoručně. Přebytek po zaražení odřízneme pilkou.

Pro opravdu spolehlivé upevnění je vhodné přidat ještě kuželový klínek. Prodávají se v různých velikostech – zvolíme podle velikosti kladiva, přesněji řečeno podle velikosti oka.

Násadu přebrousíme smirkovým papírem a aby se nešpinila, natřeme bezbarvým lakem nebo napustíme olejem. S hladkou a čistou násadou se lépe pracuje. Ti pečlivější mohou natřít i hlavu kladiva. Mně se na to docela dobře osvědčily barvy Hammerrite².

² Když kladivo kupujete, hlava je obvykle natřená černě. Protože někdy pracuji na zahradě, používám raději nějakou „signální“ barvu, obvykle žlutou. Odložené kladivo se pak snáz hledá.

Rez se pod ně nemusí odstranit dokonale a prodávají se i v menších plechovkách. Pracovní plochy (plosku a nos) hlavy nenatírejte, vyčistěte je jemným smirkovým papírem.

Pro modelářské a jiné drobnější práce je i 100g kladivo příliš velké. Sehnat menší kladívko je trochu obtížnější. Často se vyskytují v soupravách dětského náradí a občas se prodávají i samostatně. Další možností je prohlédnout e-shopy pro modeláře. Hmotnost modelářských kladívek bývá kolem 60 g. Pokud takové kladívko najdete bez násady nebo s násadou poškozenou, musíte ji nahradit. Pro tato opravdu malá kladívka se násady neprodávají. Celkem snadno si ji dokážete zhotovit vlastnoručně. Inspirací může být následující obrázek.

Samozřejmě existuje i celá řada dalších druhů kladiv. Některá jsou určena pro speciální práce a jejich využití není tak univerzální jako kladiv zámečnických. O těch snad někdy jindy.

čfk